

Arvidsjaur kommun / Árviesjávrien kommuvdna

Riktlinjer vid problematisk skolfrånvaro i grundskolan

Fastställda av barn- och utbildningsnämnden 2019-03-12 § 26

Riktlinjer vid problematisk skolfrånvaro i grundskolan

ARVIDSJAUR
IN SWEDISH LAPLAND
árviesjávrrie

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Fastställd	Beslutsinstans
Styrande dokument	Riktlinjer	2019-03-12	Barn- och utbildningsnämnden
Dokumentansvarig		Giltig till	
Kommunstyrelsen		Tills vidare	
Dokumentinformation	Dnr 224/2018		

Riktlinjer vid problematisk skolfrånvaro i grundskolan

Fastställda av barn- och utbildningsnämnden 2019-03-12 § 26

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. Riktlinjer vid problematisk skolfrånvaro	3
Definition av skolfrånvaro (anmäld eller oanmäld)	3
Frånvarorapportering	4
Frånvaro på grund av sjukdom	4
Barn som uteblir från skolan	4
Handlingsplanens mål	4
2. Arbetsgång för grundskolan för att minimera problematisk skolfrånvaro	5
Utredning om frånvaro	5
Metodstöd för skolnärvaro	5
3. Riktlinjer för föreläggande och vite	6
Rätten till utbildning	6
Ansvar för att skolplikten fullgörs	6
Vårdnadshavares ansvar	6
Föreläggande och vite	6
4. Skolpliktsanmälan, utredning	7
Rapportering till Barn- och utbildningsnämnden runt problematisk skolfrånvaro	7
5. Vitesföreläggande (hot om penningböter)	8
Ärendegång	8
Två former av vite	9
Sekretess i barn- och utbildningsnämnden	9
Mall för utredning skolpliktsanmälan	10

Riktlinjer vid problematisk skolfrånvaro i grundskolan

Fastställda av barn- och utbildningsnämnden 2019-03-12 § 26

1. Riktlinjer vid problematisk skolfrånvaro

Alla barn i Sverige har skolplikt och lagstadgad rätt till utbildning. Skolplikt innebär närvaroplikt, det vill säga skyldighet att delta i den utbildning som anordnas om barnet inte är sjukt eller har annat giltigt skäl att utebli. Vårdnadshavare har ett ansvar för att medverka till att deras barn kommer till skolan (fullgör skolplikten) enligt skollagen 7 kap 20 §. I föräldrabalken 6 kap 2 § påtalas vårdnadshavarnas ansvar att bevaka att barnet får tillfredsställande utbildning. Skolpliktiga barn har en ovillkorlig rätt till utbildning. Det är kommunens ansvar att se till att denna rätt efterlevs, skollagen 7 kap, 3 §.

Frånvaro från skolan kan vara ett tecken på att något inte står rätt till och det är viktigt att vara uppmärksam och reagera snabbt om en elev är borta mycket. All frånvaro innebär en risk för att eleven kommer efter i skolarbetet och får svårigheter att ta igen det han eller hon förlorat. Därför finns det en handlingsplan vid problematisk skolfrånvaro för Arvidsjaur grundskolor, där målet är att fånga upp elever som är borta från skolan och snabbt kunna kartlägga orsaken. Skolfrånvaro är lika vanligt hos pojkar som flickor och förekommer hos elever oavsett bakgrund. Hos elever med skolfrånvaro kan man ofta se olika svårigheter t.ex. en ökad social oro och känslighet för förändringar.

Definition av skolfrånvaro (anmäld eller oanmäld)

Sammanhängande frånvaro	Ströfrånvaro	Oroande frånvaro oavsett procent
Eleven har varit helt frånvarande i minst två veckor	Eleven har varit ogiltigt frånvarande under minst fem lektionstillfällen som omfattar minst 20 procent under skoldagen under en fyra veckors period. Eller... 10 procents frånvaro under en period av två månader	Eleven uppvisar andra varningssignaler eller riskfaktorer för frånvaro ex en elevs frånvaro börjar bilda ett mönster
		
Krav på bedömning av om problematisk frånvaro föreligger		
		
Krav på utredning och åtgärder vid problematisk frånvaro		

En elevs frånvaro kan vara giltig, vårdnadshavare kan sjukanmäla eller söka ledigt för sitt barn i sådan omfattning att skolarbetet blir lidande, även giltig frånvaro bör alltså uppmärksammas och kan vara problematisk. Ogiltig frånvaro är alltid problematisk frånvaro.

Riktlinjer vid problematisk skolfrånvaro i grundskolan

Fastställda av barn- och utbildningsnämnden 2019-03-12 § 26

Frånvarorapportering

Vårdnadshavare ska vid skolstart få information om skolans rutiner kring frånvaro. Frånvaro räknas som ogiltig om eleven uteblir utan att vara sjuk, utan att ha befriats från ett visst inslag i undervisningen eller ha beviljats ledighet. Det är vårdnadshavares skyldighet att kontakta skolan vid frånvaro.

Det är rektors ansvar att se till att skolan har fungerande rutiner vid elevers ogiltiga frånvaro och kontakter med vårdnadshavare. Frånvaro ska alltid dokumenteras.

Frånvaro på grund av sjukdom

Om en elev på grund av längre/allvarlig sjukdom eller av någon annan orsak inte kan delta i skolarbetet ska detta snarast anmälas till ansvarig rektor. Rektor säkerställer att elev då ges förutsättningar för att uppfylla kravet på skolplikt genom olika anpassningar.

Då frånvaron beror på hög anmäld frånvaro bokas samtal med skolsköterska för uppföljning av frånvaroorsakerna. Rektor bör, då det är upprepad frånvaro på grund av sjukdom alternativt längre frånvaro på grund av sjukdom, begära att vårdnadshavare inkommer med läkarintyg. Av intyget ska framgå om eleven ska vara befriad helt eller delvis från skolarbete.

Barn som uteblir från skolan

Barn som är bosatta i Sverige har skolplikt. Skolplikt gäller dock inte barn som varaktigt vistas utomlands eller vars förhållanden är sådana att det uppenbarligen inte kan begäras att barnet ska gå i skolan. Barn som inte är folkbokförda i Sverige har inte skolplikt men rätt till utbildning. Kommunala skolor har anmälningsplikt till Skatteverket när en elevs folkbokföringsadress inte stämmer.

Riktlinjens mål

- Att skolorna ska uppmärksamma tecken på skolfrånvaro på ett tidigt stadium och snabbt sätta in verksamma åtgärder för att öka elevens närvaro.
- Att erbjuda en tydlig struktur och ansvarsfördelning i ärenden som rör problematisk skolfrånvaro.
- Alla elever inom kommunen ska få samma möjligheter till insatser oavsett på vilken skola eller i vilken klass eleven befinner sig.
- Att kvalitetssäkra skolornas arbete med skolfrånvaro på både generell och individuell nivå.
- Att utveckla skolornas förebyggande arbete kring skolfrånvaro.

Riktlinjer vid problematisk skolfrånvaro i grundskolan

Fastställda av barn- och utbildningsnämnden 2019-03-12 § 26

2. Arbetsgång för grundskolan för att minimera problematisk skolfrånvaro

Utredning om frånvaro

Enligt kapitel 7 i skollagen 19 a §

(Trädde ikraft 2018-07-01) Om en elev har upprepad eller längre frånvaro från den verksamhet som avses i 17 § ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövligt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan.

Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 8 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas.

När en utredning om en elevs frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen. Lag (2018:608).

Åtgärder som genomförs under arbetsgång ska dokumenteras och ligga till grund om föreläggande/vite lyfts till BoU.

Rektor ansvarar för hela arbetsgången, att information, kontakter, kallelser och dokumentation etc fungerar effektivt och strukturerat enligt dessa rutiner. Under hela processen är det skolans uppdrag att söka lösningar och vidta åtgärder för att eleven ska återgå i undervisning. Lösningar och åtgärder varierar beroende på orsak för frånvaro och om den är ogiltig/giltig. Bedömningen är att de bästa och mest hållbara effekterna endast uppnås vid ett förebyggande eller mycket tidigt samarbete mellan skola och hem. Skolan har fullständigt dokumentationsansvar från kartläggningar, åtgärdsprogram, möten, kontakter, genomförda uppföljningar och/eller vid misstanke om att ett barn far illa gjort en anmälan till socialtjänsten, utan att det skett några förbättringar när det gäller skolplikten.

Metodstöd för skolnärvaro

1 Rapportera och analysera frånvaro	2 Uppmärksamma och anpassa	3 Kartlägga och analysera	4 Tvärprofessionella insatser och analys	5 Intensifierade insatser
<p>Hur</p> <p>Lärare rapporterar Närvaroansvarig ringer hem, sammanställer och analyserar Mentor samtalar med eleven om frånvaroorsaker</p> <p>Vad</p> <p>Hitta mönster Förhandsbedömning angående utredning av frånvaro enligt skollag</p>	<p>Hur</p> <p>Mentor och specialpedagog samtalar med elev och vårdnadshavare</p> <p>Vad</p> <p>Upplys om skolplikt och vite Extra anpassningar Främjande insatser Uppföljning Utredning av frånvaro startas om så är behövligt</p>	<p>Hur</p> <p>Mentor och specialpedagog /elevhälsan samtalar med elev och vårdnadshavare</p> <p>Vad</p> <p>Pedagogisk eller skolsocial utredning Ev. samtal med kurator eller skolsköterska</p>	<p>Hur</p> <p>Elevhälsan och elevteamen ansvarar för kartläggning och planering av insatser Handledning Rådgivning Norrbus</p> <p>Vad</p> <p>Fördjupad pedagogisk kartläggning vid oroande frånvaro Närvarofrämjande extra anpassningar och särskilt stöd Åtgärdsprogram Orosanmälan och ansökan om stöd</p>	<p>Hur</p> <p>Skolpliktsanmälan till huvudman</p> <p>Vad</p> <p>Skolpliktsrutiner</p>

Riktlinjer vid problematisk skolfrånvaro i grundskolan

Fastställda av barn- och utbildningsnämnden 2019-03-12 § 26

3. Riktlinjer för föreläggande och vite

Rätten till utbildning

Enligt kapitel 7 i skollagen 3 § Enligt 2 kap. 18 § första stycket regeringsformen har alla barn som omfattas av den allmänna skolplikten rätt till kostnadsfri grundläggande utbildning i allmän skola.

Ansvar för att skolplikten fullgörs

Enligt 7 kapitel 20, 23 § Skollagen gäller följande:

Vårdnadshavares ansvar

20 § Den som har vårdnaden om ett skolpliktigt barn ska se till att barnet fullgör sin skolplikt.

Föreläggande och vite

23 § Om en skolpliktig elev inte fullgör sin skolgång och detta beror på att elevens vårdnadshavare inte har gjort vad denne är skyldig att göra för att så ska ske, får hemkommunen förelägga elevens vårdnadshavare att fullgöra sina skyldigheter. För en elev i specialskolan, sameskolan eller förskoleklass vid en skolenhet med specialskola eller sameskola är det i stället huvudmannen för respektive skolform som får förelägga elevens vårdnadshavare att fullgöra sina skyldigheter.

Ett föreläggande enligt första stycket får förenas med vite.

Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart om inte annat beslutas. Lag (2017:1115).

Om en skolpliktig elev inte fullgör sin skolgång och detta beror på att vårdnadshavare inte har gjort sitt för att barnet går i skolan kan Barn- och utbildningsnämnden förelägga föräldern att ta sitt ansvar. Vitesföreläggande betyder att vårdnadshavare hotas med penningböter om inte eleven uppfyller skolplikten. Kommunen använder sig av vitesföreläggande endast efter att skolan försökt komma till rätta med situationen på andra sätt, t ex genom stödåtgärder, samarbete med elevhälsa, socialtjänst och vårdnadshavare. Barn- och utbildningsnämnden beslutar om vitesföreläggande. Vårdnadshavare får då information om vad de **ska göra** för att slippa vitespåföljden. Om vårdnadshavare därefter ser till att barnet kommer till skolan slipper de böter.

Om vårdnadshavaren trots vitesföreläggande inte ser till att barnet kommer till skolan så ansöker kommunen hos förvaltningsrätten att vitet ska dömas ut. Förvaltningsrätten gör då en ny utredning i ärendet och kan besluta att vårdnadshavaren måste betala penningböter. Domstolen kräver in pengarna. Det är inte tillåtet för kommunen att skicka en räkning till vårdnadshavaren.

Riktlinjer vid problematisk skolfrånvaro i grundskolan

Fastställda av barn- och utbildningsnämnden 2019-03-12 § 26

4. Skolpliktsanmälan, utredning

Rapportering till Barn- och utbildningsnämnden runt problematisk skolfrånvaro ska följande delar finnas med: (Skrivs av rektor)

Den rapportering som inkommer från skolorna är grund för barn- och utbildningsnämnden att bedöma om skolan vidtagit alla åtgärder man kunnat i respektive ärende.

Utredningen ska bestå av två delar, en som beskriver hur processen sett ut för frånvarohanteringen och en del där rektors analys och bedömning av elevs frånvaro ska framgå.

Se bilaga 1 för mall.

5. Vitesföreläggande (hot om penningböter)

Bestämmelser om hur vitesföreläggande handläggs finns i Viteslagen (SFS 1985:206). Det är viktigt att kommunen handlägger sådana ärenden korrekt. Förvaltningslagen måste tillämpas. Barn- och utbildningsnämndens beslut om vitesföreläggande kan överklagas hos förvaltningsrätten.

Vitesföreläggande betyder att vårdnadshavaren hotas med penningböter om inte eleven uppfyller skolplikten. Kommunen använder sig av vitesföreläggande endast efter att skolan försökt komma till rätta med situationen på annat sätt, t ex genom samtal med vårdnadshavarna, stödåtgärder eller anmälan till socialtjänsten.

Om kommunen överväger att använda sig av vite ska Barn- och utbildningsnämnden fatta beslutet. Ett sådant beslut rör myndighetsutövning och är oftast av principiell karaktär eller av större vikt, och kan därför inte delegeras.

Skolan ska i första hand försöka lösa situationen på annat sätt. Av rättsfall framgår att kravet på utredning är stort och det krävs att kommunen kan visa vad den gjort för att förmå eleven att komma till skolan.

Ärendegång

- Rektor lämnar över ärendet till Barn- och utbildningsnämnden.
- Barn- och utbildningsnämnden bereder ärendet. Nämnden kommunicerar sitt förslag om föreläggande med vårdnadshavare två veckor innan eventuellt beslut fattas.
- Barn- och utbildningsnämnden fattar beslut om föreläggande och meddelar det skriftligt till vårdnadshavare och rektor.
- Rektor ansvarar för att bevaka att vårdnadshavare vidtar de åtgärder de är förelagda att vidta inom en viss tidsangivelse.
- Rektor rapporterar till Barn- och utbildningsutskottet i ärendet.
- Vid fortsatt betydande frånvaro går ärendet till Barn- och utbildningsutskottet som bedömer om man ska föreslå nämnden att förelägga vårdnadshavare med vite eller ej.
- Nämnden fattar beslut i ärendet och fastställer vitesbelopp.
- Beslutet delges skriftligt till vårdnadshavare.
- Rektor bevakar att elevens närvaro ökar i enlighet med kraven i nämndens beslut.
- Om kraven i nämndens beslut om föreläggande med vite inte uppfylls skickar ordförande i Barn- och utbildningsnämnden ärendet till förvaltningsrätten med orsak till varför rätten bör utdöma vite.

Riktlinjer vid problematisk skolfrånvaro i grundskolan

Fastställda av barn- och utbildningsnämnden 2019-03-12 § 26

Två former av vite

Det finns två former av vite, löpande och engångsvite. Vilket som väljs beror på det enskilda fallet. Om eleven är frånvarande under längre period kan engångsvite vara lämpligare. Om eleven är frånvarande till och från kan ett löpande vite vara lämpligare för att få vårdnadshavarna att dagligen ta ansvar för sitt barns skolgång.

Vilket vitesbelopp som beslutas om beror på vad som är känt om familjens ekonomiska förmåga.

Sekretess i barn- och utbildningsnämnden

Alla som är verksamma i förskola och skola är skyldiga att iaktta sekretess. Detta gäller även de förtroendevalda.

Riktlinjer vid problematisk skolfrånvaro i grundskolan

Fastställda av barn- och utbildningsnämnden 2019-03-12 § 26

Bilaga 1

Mall för utredning skolpliktsanmälan

Del I - Faktadel

Faktadelen delas in i rubriker. Förklara fackuttryck, undvik förkortningar, skriv enkelt och tydligt. Textomfång för faktadelen max 2 A4-sidor.

Rubrik: Anmälan om elev som inte fullgör skolplikt enligt skollagen 7 kap § 3 vid NN skolan.

Avser: Elevens namn, personnummer, adress

Vårdnadshavare: Namn, adress, telefonnummer

Bakgrund - Beskriv följande:

- a) Redovisning av frånvaron, antal dagar

Uppgifter såsom när frånvaron började, hur stor frånvaron har varit under varje termin och när eleven helt har uteblivit från undervisning. Är frånvaron sammanhängande eller i perioder?

- b) Upptrappning av åtgärder

Vilka åtgärder som vidtagits och i kronologisk ordning.

- c) Kontakt med vårdnadshavarna

Hur agerar vårdnadshavarna för att eleven ska komma till skolan? Vilken kontakt har skolan haft med vårdnadshavarna? Vad har deras inställning varit till erbjudna åtgärder och vad är deras inställning idag?

- d) Elevens egen inställning

Eleven har erbjudits olika former av åtgärder - har eleven tackat ja och sedan uteblivit eller har han/hon tackat nej direkt?

- e) Anmälan till socialtjänsten

Har anmälan gjorts till socialtjänsten, i så fall när och på vilka grunder är anmälan gjord. Vilka åtgärder har socialtjänsten vidtagit – finns samarbete med socialtjänsten beträffande eleven. Finns upprättat samtyckesdokument.

- f) Kunskapsbrister

Kartlägg vilka kunskapsbrister som finns hos eleven. Ge en bild av dessa.

Del II - Rektors analys och bedömning av elevs frånvaro

I denna del gör rektor en analys av faktaunderlaget och resultatet av vidtagna åtgärder.

Rektor utformar denna del som ansvarig i samråd med elevhälsoteamet. I detta avsnitt ingår även den fortsatta planeringen för eleven samt hur skolan arbetar för att få eleven att återgå till skolarbetet.

Dokumentet dateras och skrivs under av rektor som ansvarig handläggare.

Elevhälsodokumentet och eventuell annan dokumentation redovisas i bilagor.